

Notă Informativă

la proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea pct. 6 din Hotărârea de Guvern nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea pct. 6 din Hotărârea de Guvern nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, a fost elaborat de către Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat în scopul executării prevederilor art. 108¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. VI alin. (11) lit. (b) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, în vederea asigurării continuității și securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în situații excepționale.

Reliefăm că, art.108¹ din Legea nr.108/2016 conține reglementări privind crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale necesare pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale. Potrivit alin. (1) art.108¹, Guvernul prin Hotărârea nr. 668/2022 a desemnat Societatea pe Acțiuni „Energocom” în calitate de entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate, care este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale și să le pună la dispoziție în condițiile stabilite la alineatul (8) art.108¹. Stocurile de gaze naturale pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale se constituie în cantitatea egală consumului de gaze naturale pe parcursul a cel puțin 10 zile de consum, o zi de consum fiind echivalentă consumului zilnic mediu pentru perioada de iarnă calendaristică precedentă.

În conformitate cu prevederile alin. (2) art.108¹ din Legea nr. 108/2016, Guvernul stabilește anual cantitatea exactă de gaze naturale care urmează a fi constituită în calitate de stocuri de securitate în conformitate cu alin. (1) art. 108¹, în baza propunerii organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, conform calculelor efectuate de Agenție.

Potrivit prevederilor art. VI alin. (11) lit. (b) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, crearea stocurilor de securitate potrivit art. 108¹ alin. (1) din Legea nr. 108/2016 se realizează gradual, conform cantităților stabilite de Guvern, care trebuie să corespundă cu nu mai puțin de 8 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2023.

Pentru realizarea obligației de creare și menținere a stocurilor de gaze naturale, entitatea desemnată va încheia acordurile și contractele necesare cu operatorii depozitelor de stocare, inclusiv din țările vecine, din părțile contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene, precum și cu operatorii de sistem prin rețelele cărora urmează să fie transportate gazele naturale care fac obiectul stocurilor de securitate.

Conform alin. (8) al art.108¹, gazele naturale care fac obiectul stocurilor de securitate urmează a fi utilizate total sau parțial în baza deciziei Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, adoptate în cazul apariției unei situații excepționale, inclusiv în cazul declarării stării de urgență. Orice operațiuni cu stocurile de securitate care nu implică utilizarea acestora sau punerea lor pe piața gazelor naturale se realizează în conformitate cu hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

În contextul enunțat, în scopul executării de către Guvern a sarcinilor atribuite prin lege, precum și întru realizarea măsurilor necesare asigurării securității energetice a țării, a fost elaborat proiectul de

hotărâre a Guvernului prin care se stabilește cantitatea exactă de gaze naturale care urmează a fi constituită în calitate de stocuri de securitate de către Societatea pe Acțiuni „Energocom” în calitate de entitate desemnată pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin proiectul de hotărâre a Guvernului se dispune stabilirea cantității de gaze naturale ce urmează a fi stocate, ca stocuri de securitate (**45,6 mil. m³**) de către Societatea pe Acțiuni „Energocom” în calitate de entitate desemnată pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate.

Totodată, se propune ca prevederile proiectului să intre în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ținând cont de necesitatea aplicării imediate a reglementărilor ce țin de întreprinderea măsurilor necesare pentru asigurarea securității energetice a țării.

În conformitate cu prevederile alin. (2) art.108¹ din Legea nr. 108/2016, Guvernul stabilește anual cantitatea exactă de gaze naturale care urmează a fi constituită în calitate de stocuri de securitate în baza propunerii organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, conform calculelor efectuate de Agenție.

În conformitate cu prevederile alin. (1) art.108¹ din Legea nr. 108/2016, stocurile de gaze naturale pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale se constituie în cantitatea egală consumului de gaze naturale pe parcursul a cel puțin 10 zile de consum, o zi de consum fiind echivalentă consumului zilnic mediu pentru perioada de iarnă calendaristică precedentă. Totodată, prevederile alin. (2) art.108¹ din Legea nr. 108/2016, stabilesc că, *„în cazul în care la determinarea cantității de gaze naturale care urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate se constată că cantitatea de gaze naturale rezultată este mai mică decât cantitatea din stocurile de securitate determinată conform datelor pentru perioada de iarnă anterioară perioadei de iarnă precedente, stocurile de securitate urmează a fi menținute la nivelul stabilit anterior”*. De remarcat că, în perioada precedentă, livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova (ambele maluri) au fost reduse cu aproximativ 56,5% pentru decembrie 2022, 55,6% pentru ianuarie și 60,6% pentru februarie 2023, din volumul de gaze naturale coordonat de SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” pentru această perioadă conform Acordului adițional nr. 19 din 29.10.2021 la Contractul nr. 1FM-07-11 din 29.12.2006 încheiat de SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, referitor la condițiile de furnizare a gazelor naturale în Republica Moldova. Respectiv, urmare a mai multor măsuri realizate întru diminuarea consumului de gaze naturale, inclusiv funcționarea SA „Termoelectrică” (CET Sursa 1) în bază de combustibil alternativ (păcură), consumul de gaze naturale înregistrat în această perioadă a fost semnificativ mai mic comparativ cu alte perioade precedente similare.

Considerând prevederile art. VI alin. (11) lit. (b) din Legea nr. 249/2022, la stabilirea cantității de gaze naturale ce urmează a fi stocate ca stocuri de securitate (**45,6 mil. m³**) de către Societatea pe Acțiuni „Energocom”, s-a ținut cont de calculele aferente consumului zilnic mediu de gaze naturale prezentat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică pentru perioada de iarnă calendaristică precedentă (01.12.2021-28.02.2022).

5. Fundamentarea economico-financiară

Aprobarea proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Conform prevederilor punctului 4 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2022, în spiritul art. 108¹ alin. (4) și (5) din Legea nr.108/2016, costurile stocurilor de securitate urmează a fi acoperite din contul contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale. Societatea pe Acțiuni ”Energocom” va putea accesa împrumuturile externe/suverane contractate de către stat și/sau resursele financiare alocate din bugetul de stat în scopul creării stocurilor de securitate, doar cu acordul Guvernului.

Pentru anul curent, se propune stabilirea cantității de gaze naturale ce urmează a fi stocate în calitate de stocuri de securitate în cuantum de **45,6 mil. m³**. Cantitatea respectivă este stabilită reieșind din prevederile art. 108¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 108/2016 și art. VI alin. (11) lit. (b) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. VI alin. (11) lit. (c) din Legea nr. 249/2022, începând cu 1 octombrie 2024, cantitatea de gaze naturale care urmează să fie constituită în calitate de stocuri de securitate va trebui să corespundă cu nu mai puțin de 10 zile de consum, iar cantitatea exactă se va aproba anual prin hotărâre de Guvern, în baza propunerii organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, conform calculelor efectuate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu cerințele art.108¹ din Legea nr.108/2016.

Prin urmare, o dată cu stabilirea prin hotărâre de Guvern a cantității exacte de gaze naturale care urmează să fie constituite în calitate de stocuri de securitate, vor fi identificate mijloacele financiare necesare acoperirii costurilor stocurilor menționate, prioritar din contul contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu reglementările acestuia.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul este supus avizării și consultării publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100 /2017 cu privire la actele normative, fiind expediat părților interesate și plasat pe pagina web: www.particip.gov.md.

Proiectul Hotărârii urmează a fi consultat cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Proprietății Publice, Consiliul Concurenței, Centrul Național Anticorupție, titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale, operatorii sistemelor de transport SRL „Moldovatransgaz” și SRL „Vestmoldtransgaz”).

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție potrivit art. 35 din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii de Guvern nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, astfel, nu este necesară efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi noi cu impact asupra activității de întreprinzător în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea examinării acestuia de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Prin proiectul de hotărâre se propune executarea de către Guvern a prevederilor art.108¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. VI alin. (11) lit. (b) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, prin stabilirea cantității exacte de gaze naturale care urmează a fi constituită în calitate de stocuri de securitate de către Societatea pe Acțiuni „Energocon” în calitate de entitate desemnată pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate.

De asemenea, proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV